



SVETOVÝ DEŇ MIGRÁCIE RÝB

**Aktivity pre verejnosť
pri príležitosti Svetového dňa migrácie rýb – SDMR
(World Fish Migration Day – WFMD) 2016**

Organizátori SDMR: Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenský ramsarský výbor, Slovenská zoologická spoločnosť pri SAV, Botanický ústav SAV, Bratislavské regionálne ochrannárske združenie, Bratislava – Mestská časť Devín, Slovenská agentúra životného prostredia, Štátna ochrana prírody SR (Regionálne centrum ochrany prírody Bratislava)

AKTIVITA č. 4 – Premietanie filmov

Dátum, miesto: sobota 21.05.2016, Bratislava, Dom kultúry Devín – malá sála (12:00 – 15:00 hod)

Väčšina z filmov pochádza z videotéky Slovenskej agentúry životného prostredia. Snažia sa priblížiť krásu a fungovanie riečnych ekosystémov a mokradí; dôležitosť zabezpečenia migrácie sladkovodných rýb a plynulosti voľne tečúcich tokov, potrebu spriechodňovania tokov širokej verejnosti, študentom a ich učiteľom, správcom tokov a inžinierom, komerčným aj rekreačným rybárom, miestnym obyvateľom, médiám, ako aj všetkým ľuďom, ktorí ovplyvňujú verejnú politiku a povedomie týkajúcu sa riek a vodných zdrojov. Môžete vidieť filmy, ktoré nám sprostredkujú umelecký zážitok, ako aj vedomosti; poukazujú na úžitok a krásu rýb; hospodárske, kultúrne a environmentálne aspekty rybolovu; dôležitosť obnovy mokradí, voľne tečúcich riek a života v nich.

21. mája 2016 si vďaka celosvetovej iniciatíve pripomínáme **Svetový deň migrácie rýb – SDMR**.

Svetový deň migrácie rýb (World Fish Migration Day) sústreďí pozornosť na potrebu obnovy prepojenosti vodných tokov pre zdravšie populácie rýb a produktívnejšie rieky a približuje problematiku migrujúcich rýb širokej verejnosti, ako aj jednotlivcom, ktorí ovplyvňujú politiku rybolovu a manažmentu vôd. Pre zvyšovanie povedomia a vytváranie záväzkov vedúcich k zdravším riekam je nevyhnutné zmeniť postoje, pokročiť v obnove vodných tokov a vyhnúť sa chybám pri znehodnocovaní riek.

Pri tejto príležitosti budú na celom svete organizované rôznorodé aktivity pre verejnosť, ktoré bude prepájať logo a hlavná myšlienka SDMR 2016: „**Spájame ryby, rieky a ľudí**“.

Viac informácií na <http://www.worldfishmigrationday.com/> alebo <http://www.minzp.sk/files/oblasti/ochrana-prirody-a-krajiny/ramsar/sdmr.pdf>.

Zoznam filmov a anotácie:

Bobor, losos a strmé bralá

- **Rok výroby:** 2009
- **Režisér:** Neznámy
- **Krajina pôvodu:** Nemecko
- **Jazyk:** nemecký
- **Titulky:** slovenské
- **Dĺžka filmu:** 44 min.

Jürgen Vogt a Thomas Förster sprevádzajú ochrancov zvierat pri ich namáhavej a často nebezpečnej práci. Spolu s tímom skúmajú rieku Rur v severnom Vesfálsku od jej prameňa až po jej ústie - pod vodou, pri vode a na vode. Kedysi zmiznuté živočíšne druhy si znovu podmanili Rur a jej údolia. Vrátili sa tu opäť bobry....

Malý Žitný ostrov – vnútrozemská delta Dunaja

- **Rok výroby:** 2014
- **Režisér:** Szabolcs Mosonyi
- **Krajina pôvodu:** Maďarsko
- **Jazyk:** maďarský
- **Titulky:** slovenské
- **Dĺžka filmu:** 52' min.

V západných pohraničných oblastiach Maďarska sa život zrýchlil – všade sa nachádzajú veterné mlyny, diaľnice, veľké mestá a priemyselné parky. Napriek tomu, čosi sa medzi nimi skrýva. Ide o obrovský aluviálny nános v tvare kužela s malými dedinkami, lesmi a riečnymi ramenami. Na jednej strane tejto oblasti je dnešný Szigetköz – Malý Žitný ostrov. Dunaj, tečúci z Álp a Karpát, urobil z tejto vnútrozemskej delty unikát v Európe. V súčasnosti rieka nemôže zmeniť svoj tok tak voľne, ako to bývalo za starých čias. K rozhodujúcej zmene prišlo asi pred dvadsiatimi rokmi s odklonom toku a s výstavbou vodnej elektrárne Gabčíkovo. Keď to vidíme, vynorí sa otázka: dokáže si fauna zachovať svoju pôvodnú rozmanitosť? **Film získal cenu generálneho riaditeľa SFÚ za pôsobivé obrazové spracovanie príbehu našej vnútrozemskej delty po dramatickom zásahu človeka do jej života na Envirofilme 2014.**

Dunaj – tepna Európy

Od Čierneho lesa k Čiernemu moru

- **Rok výroby:** 2013
- **Režisér:** Michael a Rita Schlamberge
- **Krajina pôvodu:** Rakúsko
- **Jazyk:** slovenský dabing
- **Dĺžka filmu:** 52' min

Divoká príroda a moderná civilizácia, romantické lúky a hektické mestá – Dunaj je rieka kontrastov. Tečie cez 19 európskych krajín, čo z nej robí najväčší medzinárodný riečny systém na svete. Je to rieka mnohých tvárí, pretože svojou veľkosťou ovplyvňuje prírodu a civilizáciu. Dunaj formuje známe kultúrne krajiny ako Wachau, veľkomestá Viedeň, Budapešť, Bratislavu a Belehrad.

Film získal Cenu za majstrovské použitie filmového jazyka, ktoré odkrýva krásu a poéziu prírody na Envirofilme 2013.

Hlavátka podunajská

- **Rok výroby:** 1996
- **Režisér:** Neznámy
- **Krajina pôvodu:** Slovensko
- **Jazyk:** slovenský
- **Dĺžka filmu:** 30' min

Toto je príbeh vzácnjej lososovitej ryby žijúcej v ekosystéme horských riek Slovenska. Má prirodzené prostredie len v niektorých štátoch Európy.

Voda je život

- **Rok výroby:** 2014
- **Režisér:** Andrea Vranovská
- **Krajina pôvodu:** Slovensko
- **Jazyk:** slovenský
- **Dĺžka filmu:** 26' min

Dokumentárny film je tematicky rozdelený do viacerých častí tak, aby plošne pokrýval širokú problematiku vody. Výpovede odborníkov sú kombinované s výpoveďami laikov, ktorí pri svojej každodennej práci prichádzajú do kontaktu s vodou v jej rôznych podobách (skupenstvách). Výpovede sú civilné, postavené skôr na emocionálnej argumentácii s plynulým prechodom do vysvetľujúcej racionálnej časti, podporenej nakrútenými zábermi alebo animáciou. Racionálna argumentácia je prostredníctvom nahovoreného komentáru podporená výpoveďami odborníkov. Vo výsledku film ponúka nielen dôležité informácie, ale aj množstvo záberov zo zaujímavých lokalít neprístupných pre bežného človeka a má potenciál zaujať najširšiu laickú verejnosť a školskú mládež.

Lietanie vo vode

- **Rok výroby:** 2014
- **Jazyk:** perzský
- **Titulky:** slovenské
- **Dĺžka filmu:** 40' min

Dokument predstavuje morské korytnačky zo zálivu Chahbahar, históriu týchto „zelených korytnačiek“, environmentálne nebezpečenstvá ohrozujúce tento druh a tiež úlohu človeka pri ničení prírody.

Gastonova cesta

- **Rok výroby:** 2012
- **Režisér:** Martin Čech
- **Krajina pôvodu:** Česká republika
- **Jazyk:** český
- **Dĺžka filmu:** 26' min

V roku 2012 si celé Česko pripomenulo 10. Výročie katastrofálnych povodní a v tejto súvislosti aj najslávnejšie zviera pražskej ZOO – uškatca Gastona. Každý vie, že Gaston bol spolu s niekoľkými ďalšími uškaticami povodňou vyplavený do Vltavy a že ako jediný z nich neprežil. V dokumente si prídu na svoje milovníci zvierat, podvodných záberov, drsného boja s prírodným živlom a iných nepatetických osláv sily života.

BROZ finalistami European Riverprize

- **Rok výroby:** 2014
- **Produkcia:** Braňo Molnár, Photomania Events
- **Krajina pôvodu:** Slovensko
- **Jazyk:** anglický
- **Dĺžka filmu:** 10:45 min

Bratislavské regionálne ochrannárske združenie (BROZ) získalo za svoje projekty ochrany prírody v okolí Dunaja nomináciu na celoeurópske ocenenie European Riverprize, pričom sa mu podarilo dostať do záverečnej trojice finalistov. Vo videu je informácia o zrealizovaných aktivitách na sprietočených dunajských ramenách (Medveďovské a Veľkolélske), čo im predchádzalo a čo sa vďaka nim podarilo vytvoriť. Cenu European Riverprize udeľuje medzinárodná organizácia International Foundation, ktorá združuje zoskupenia zamerané na ochranu prírody v okolí riek. Ocenenie za účasť vo finálovej trojici ochránarom odovzdali na Európskej konferencii o obnove riečnych ekosystémov 29. októbra 2014 vo Viedni.